

Kungliga slottet

Här på den nordöstra delen av stadsholmen har sedan kanske 1000 år det funnits någon form av befästning. Läget var perfekt för att skydda sig mot de räder som gjordes av folken i Baltikum under vikingatiden.

Den första kända befästningen var Kastalen som troligen byggdes på uppdrag av Olof Skötkonung. Därefter byggdes befästningen ut av Birger Jarl till det så kallade Stockholm Hus. Det var en mindre byggnad med plats för bara en familj och som därför inte fick kallas slott.

Efter vart byggdes anläggningen ut till vad som i dag är känt som slottet Tre Kronor. Detta var ett ståtligt barockslott, som dock drabbades av en ödesdiger brand och blev helt förstört i slutet av 1600-talet.

Det nuvarande Kungliga slottet stod klart år 1754, och är idag ett av Europas största och mäktigaste renässansslott. Slottet var ursprungligen, och ända fram till år 1900 målat i gul färg.

Kungen och Drottningen bor numera på Drottningholms slott utanför stan, men Kungliga slottet är kungens officiella residens. Slottet är även en daglig arbetsplats för Kungen och Drottningen och för de ämbeten som ingår i Kungliga Hovstaterna.

Murar från gamla slottet Tre Kronor finns fortfarande,

bakom Lejonbacken och i norra längans källare. Äldre murar finns också kvar i en stor del av norra längans fasadmurar.

Och i slottsbackens övre del finns det en markering i stenläggningen som representerar det gamla slottet Tre Kronors sydvästra bastion, det vill säga det sydvästra runda hörnet på muren som omgav slottet.

De olika delarna av slotts representerar olika saker. Den östra fasaden representerar det kvinnliga eller drottningen. Den västra fasaden representerar det manliga eller Konungen. Den norra fasaden, skall representera makten, och den södra fasaden som vi står framför, skall representera Nationen.

Den södra fasaden är den mest utsmyckade, med statyer, skulpturer och reliefer som tillkom först på 1890-talet genom Oscar II:s initiativ. I åtta nischer i höjd med andra våningen står statyer av berömda svenska män, utförda av Johan Axel Wetterlund.

Männen förställer till vänster om Södra valvet, från väster till höger Erik Dahlbergh, Carl von Linné, Nicodemus Tessin d.y. och Georg Stiernhielm och till höger om Södra valvet Haquin Spegel, Olof von Dalin, Rutger von Ascheberg och Carl Fredrik Adelcrantz.

Närmast södra valvet finns också fyra skulpturer, två till höger och två till vänster, som illustrerar bortförande av kvinnor

Källa:

Bok: "Slottet i staden". Jan Mårtensson. 1989.
ISBN 91-46-15673-9